

Dabas zinības | Eksperimenti

Minivulkāns

Eksperimentā ar ūdeni, etiķi un sodu, viedos minivulkāna izvirdumu. Eksperiments parāda, kā izskatās vulkāna izvirdums.

Nepieciešams:

1

- Neliela plastmasas pudele,
- ūdens,
- plata paplāte vai cepamā panna,
- smiltis,
- puse krūzes galda etiķa,
- tējkarote dzeramās sodas,
- mērglāze ar snīpīti,
- sarkanā pārtikas krāsviela.

Darba gaita:

2

1. Ielej pudelē ūdeni no ceturtdaļas līdz pusei un noliec to paplātei pa vidu.
2. Apber pudeli ar smiltīm līdz pudeles kakliņa augšai. Jāiznāk kaudzei, kas izskatās pēc maza kalna – vulkāna.
3. Ielej mērglāzē etiķi.
4. Iepilini etiķī dažas pārtikas krāsvielas piles un to ielej apbērtajā pudelē.
5. Caur piltuvīti pudelē ieber dzeramo sodu.
6. Vēro, kā darbojas minivulkāns!

Metodiskās norādes:

3

Kas notiek?

Varbūt tu jau esi redzējis dzeramās sodas reakciju ar etiķi. Sarkanā krāsviela rada ilūziju, ka reakcijā veidojas lava. Īstā vulkānā etiķa nav, taču tajā zem milzīga

spiediena atrodas gāzes un izkusuši ieži. Ja spiediens kļūst pārāk liels, vulkāns uzsprāgst, un karstās gāzes ar izkusušajiem iežiem beidzot izlaužas virspusē pelnu vai izkusušas lavas veidā.

Apgūstamie vārdi:

Vulkāns: jebkura zemes daļa (īpaši kalni), kas eksplodē kad spiediens zem tā kļūst par lielu.

Lava: karsti, izkusuši ieži.

Zināšanai:

Visaktīvākā vulkāniskā darbība pasaulē ir tā saucamajā Uguns lokā, kas ieskauj Kluso okeānu no Austrumāzijas līdz Savienotajām Valstīm.

Zinātne internetā:

ASV Ģeoloģiskā dienesta Kaskādu vulkānu observatorijai ir saites ar visiem pasaules slavenākajiem vulkāniem (skat. klātpievienoto saiti).

Ievietoja Dacīte Rozentāle

Adaptēts no Toms Robinsons "Krāj zināšanas! Aizraujoši eksperimenti bērniem." apgāds Kontinents; 2001

Pilnveidoja: Ābels Vatuļins

Papildu resursi:

- Kaskādu vulkānu observatorija

[Iesniegt savu eksperimentu](#)

Latvijas Ķīmijas un farmācijas
uzņēmēju asociācija

Dzīrmavu iela 93-27, Rīga, LV-1011

(+371) 67298683
lakifa@lakifa.lv